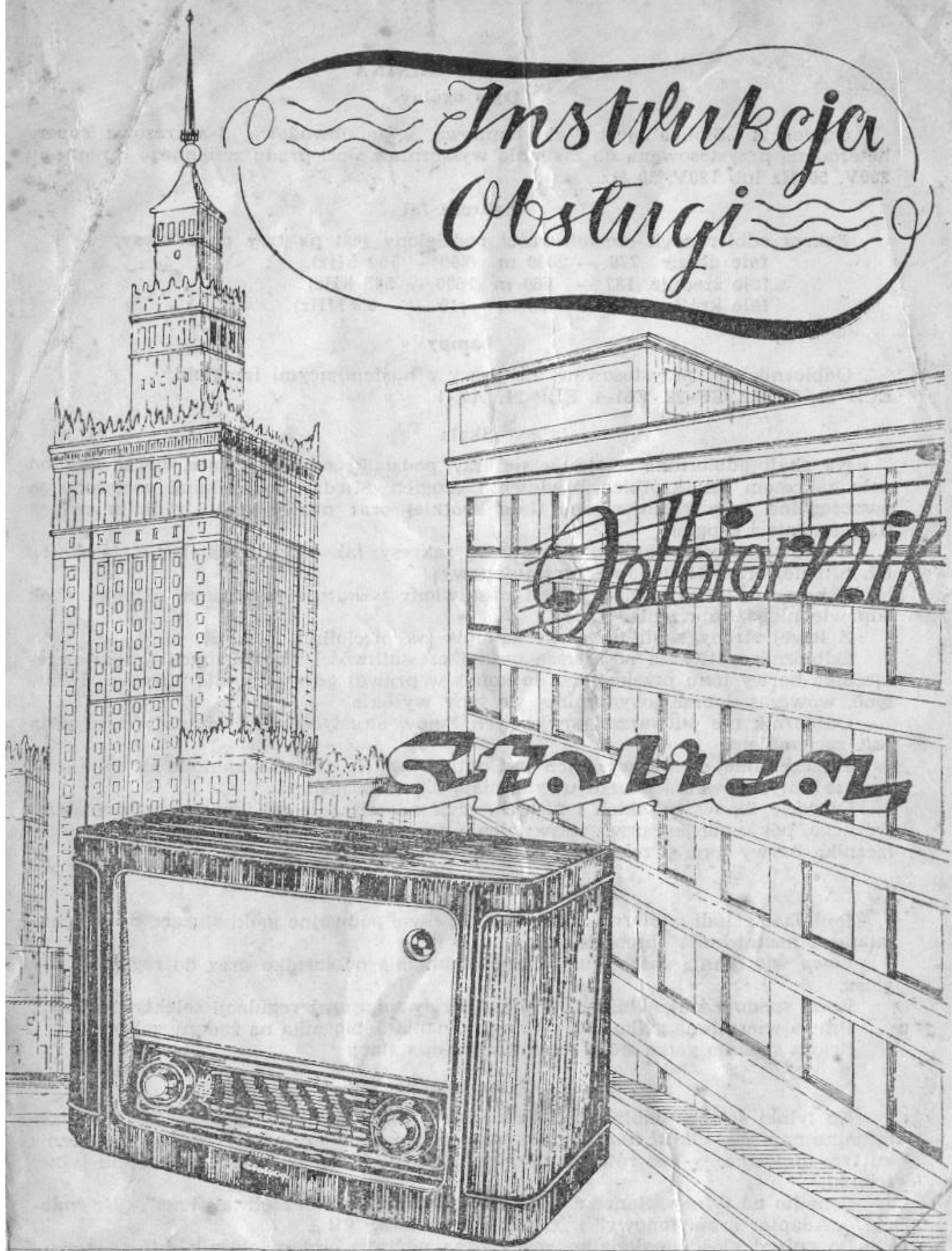

*Instrukcja
Obsługi*

ZAKŁADY RADIOWE im. M. KASPRZAKA
WARSZAWA

OPIS ODBIORNIKA

Opis ogólny

Odbiornik „Stolica” jest 6-cio lampową, 6-cio obwodową, 3-zakresową superheterodyną przystosowaną do zasilania wyłącznie z sieci prądu zmiennego o napięciu 220V, 50 Hz lub 120V, 50 Hz.

Zakresy fal

Zakres odbieranych częstotliwości podzielony jest na trzy podzakresy:

fale długie	770 — 2000 m	(390 — 150 kHz)
fale średnie	187 — 560 m	(1600 — 525 kHz)
fale krótkie	30 — 52 m	(10 — 5.8 MHz)

Lampy

Odbiornik jest przystosowany do pracy z następującymi lampami: ECH-21, EF-22, EM-4, EBL-21, AZ-1.

Skala

Na skali odbiornika znajdują się trzy podziałki odpowiadające, począwszy od dołu zakresom fal: krótkich, średnich i długich. Między podziałkami rozłożone są poszczególne pasy radiofoniczne (fale krótkie) oraz nazwy stacji radiofonicznych (fale średnie i długie).

Z prawej strony skali oznaczone są zakresy fal: KR (krótkie), SR (średnie), DŁ (długie) oraz GR (adapter gramofonowy).

Zakres, na który odbiornik jest nastawiony wskazuje oświetlone okienko obok odpowiedniego oznaczenia.

Z lewej strony skali pokazane są nuty na pięciolinii.

Odbiornik odtwarza najszersze pasmo częstotliwości akustycznych (gałka przełącznika barwy tonu przekręcona do końca w prawo) gdy wszystkie nuty są oświetlone, wówczas dobrze uwydatniają się tony wysokie.

Odbiornik nie odtwarza najwyższych tonów akustycznych jeśli najwyższa nuta jest zaciemniona.

Jeszcze mniej tonów wysokich jest odtwarzanych, gdy zaciemnione są dwie najwyższe nuty, wówczas dobrze uwydatniają się tony niskie.

Obcięcie tonów wysokich i niskich, czyli odtwarzanie środkowego pasma akustycznego, pokazane jest przez zaciemnienie najwyższej i najniższej nuty (gałka przełącznika barwy tonu przekręcona do końca w lewo).

Gałki strojenia.

Po bokach skali odbiornika znajdują się dwie podwójne gałki służące do uruchamiania i nastawiania odbiornika.

Lewa wierzchnia gałka służy do uruchamiania odbiornika oraz do regulacji siły głosu.

Lewa spodnia gałka służy do zmiany barwy tonu oraz regulacji selektywności.

Prawa wierzchnia gałka służy do nastawiania odbiornika na żądany zakres fal.

Prawa spodnia gałka służy do wyszukiwania stacji.

Tylna ścianka

Na tylnej ściance odbiornika w okienku z napisem „Sieć” podana jest na przełączniku napięcie wielkość napięcia, na które jest nastawiony odbiornik. Na przełączniku tym umieszczony jest również bezpiecznik odbiornika, widoczny po odjęciu tylnej ścianki.

Ponadto na tylnej ściance znajdują się oznaczenia gniazdek „Antena”, „Uziemienie”, „Adapter gramofonowy” i „Głośnik dodatkowy 8Ω”.

Do gniazd głośnika dodatkowego można włączyć osobny głośnik, którego oporność wewnętrzna powinna wynosić około 8 Ω.

Na tylnej ściance pokazane jest również rozmieszczenie poszczególnych lamp odbiornika.

URUCHOMIENIE ODBIORNIKA

Sprawdzenie sieci

Przed włączeniem odbiornika do sieci należy sprawdzić rodzaj napięcia sieci (zmienne czy stałe) oraz zwrócić baczność uwagę, czy przełącznik napięć jest ustawiony na właściwe napięcie.

Odbiornik nie jest dostosowany do zasilania prądem stałym. Włączenie odbiornika do sieci prądu stałego grozi uszkodzeniem odbiornika.

W przypadku zaistnienia konieczności przełączenia odbiornika na inne napięcie, tj. wtedy, gdy napięcie wskazane w okienku nie odpowiada napięciu lokalnej sieci, należy zdjąć tylną ściankę, odkręcić lekko śrubę znajdującą się na górnej części przełącznika i przesunąć płytkę z wpisanymi wielkościami napięć w odpowiednie położenie.

Następnie należy zluźzoną śrubę z powrotem dokręcić i tylną ściankę wstawić na swoje miejsce.

Włączenie anteny i uziemienia

Końce doprowadzeń anteny i uziemienia, najlepiej zakończone wtyczkami zwanyymi popularnie „banankami”, należy włożyć do odpowiednich gniazdek „Antena” i „Uziemienie”. Po dokonaniu tych czynności można przystąpić do włączenia odbiornika.

OBSŁUGA ODBIORNIKA

Włączenie odbiornika

Włączenie odbiornika odbywa się przez włożenie wtyczki do sieci i przez pokręcenie gałki regulatora siły głosu w prawo. Po upływie około pół minuty, tj. po nagrzaniu się lamp, daje się słyszeć charakterystyczny cichy szum z głośnika, a jednocześnie rozjarzy się magiczne oko zieloną poświatą.

Wyszukiwanie stacji

Aby nastawić odbiornik na pożądaną stację należy przesunąć wskazówkę na środek prostokątka na skali, odpowiadającego tej stacji.

Dokładne nastrojenie odbiornika umożliwia magiczne oko, należy mianowicie pokręcić powoli gałką strojenia w lewo i w prawo obserwując magiczne oko. Odbiornik jest nastrojony właściwie, gdy świecące „listki” magicznego oka są najbardziej rozchylone.

Radiofoniczne stacje krótkofalowe są rozmieszczone w pasach 31, 41, 49 metrów. Miejsca te zaznaczone są poszerzeniem linii podziałki krótkofalowej.

Ustalenie siły głosu i barwy tonu

Gałki regulatora siły głosu, jak też barwy tonu ustawia się dowolnie wg upodobania.

Należy jednak pamiętać, że najpełniejsze odtwarzanie muzyki uzyskuje się przy najszerszej wstędze (gałka przełącznika barwy tonu przekręcona do końca w prawo). W tym położeniu zaleca się zwłaszcza słuchanie stacji lokalnych, przy odbiorze których nie zależy nam na selektywności.

Przy odbiorze stacji dalszych i słabszych zaleca się ustawienie przełącznika barwy tonu w położeniu, w którym górna nuta na pięciolinii jest zasłonięta; w tym bowiem i w pozostałych położeniach odbiornik jest selektywniejszy.

Słuchanie mowy jest najprzyjemniejsze przy zakrytych nutach górnej i dolnej (gałka przełącznika barwy tonu przekręcona do końca w lewo) wówczas, gdy odtwarzane jest tylko środkowe pasmo akustyczne.

Reprodukcja z płyt gramofonowych

Przełącznik zakresów ustawia się w położeniu „GR”. Z regulatora siły głosu (barwy tonu) można korzystać w podobny sposób, jak przy odbiorze audycji radiofonicznych.

Z trzech gniazdek gramofonowych środkowe służy do przyłączenia ekranu kablowego, łączącego adapter z odbiornikiem. Pozostałe dwie wtyczki tego przewodu wkłada się do gniazdek skrajnych. Gdy usłyszymy przy tym silne brzęczenie z głośnika, należy wtyczki zamienić miejscami.

Przy przełączeniu aparatu na odbiór radiofoniczny nie jest konieczne odłączanie adapteru.

Zmiana bezpiecznika i wymiana lamp

Przed odjęciem tylnej ścianki należy odbiornik bezwzględnie odłączyć z gniazda sieciowego.

W wypadku przepalenia się bezpiecznika należy zastąpić go innym również 0,7 amperowym.

Bezpieczników w żadnym razie nie wolno reperować — może to spowodować zniszczenie odbiornika.

Przy wstawianiu nowych lamp należy uważać na właściwe ich rozmieszczenie wg szkicu podanego na tylnej ściance odbiornika.

Antena

Dobra zewnętrzna antena daje zawsze lepszy i bardziej czysty odbiór niż antena zastępcza, niezależnie od klasy odbiornika. Długość takiej anteny nie powinna przekraczać 30 metrów wraz z doprowadzeniem, za długa bowiem antena nie tylko nie poprawia jakości odbioru, ale nawet czasem pogarsza audycję wskutek wzrostu zakłóceń. Z tego powodu antenę należy zawiesić możliwie wysoko, w wolnej przestrzeni, z dala od dachów szczególnie krytych blachą, rynien, koron drzew itp. Kierunek zawieszenia poziomej części powinien być możliwie prostopadły do wszelkich przewodów sieci elektrycznej, biegnących w pobliżu.

Przy instalowaniu anteny, szczególnie w miastach, należy bezwzględnie przestrzegać odpowiednich przepisów bezpieczeństwa. Najważniejsze z nich zabraniają skrzyżowań przewodów urządzeń antenowych z przewodami sieci energetycznych o napięciu względem ziemi większym od 250V i z przewodami sieci trakcyjnych. Najmniejsza pozioma odległość anteny od wymienionych przewodów nie może być mniejsza od 10-ciu metrów.

W przypadku sieci energetycznych o napięciu względem ziemi mniejszym od 250V skrzyżowanie jest dopuszczalne lecz antena musi być wykonana z przewodu w izolacji odpornej na wpływy atmosferyczne, np. typu „Haketal”, przy czym pionowa odległość anteny od przewodów, przy największym zwisie drutu antenowego, nie może być mniejsza od jednego metra.

Należy pamiętać o każdorazowym uziemieniu anteny po wyłączeniu odbiornika. Zwłaszcza podczas burzy antena musi być uziemiona.

Uziemienie.

Podobnie jak antena, dobre uziemienie wybitnie sprzyja odbiorowi bez zakłóceń. Odpowiednie uziemienie stanowi rura lub blacha (najlepiej dobrze pocynkowana) zakopana w pobliżu domu w wilgotnym gruncie. Jako uziemienie może być również wykorzystana rura wodociągowa. Nie należy używać jako uziemienia rur instalacji gazowej lub centralnego ogrzewania — zwłaszcza przy korzystaniu z anteny zewnętrznej.

PRZECHOWYWANIE ODBIORNIKA

Odbiornik należy przechowywać w suchym pomieszczeniu o temperaturze pokojowej, wolnym od wpływów chemicznych, a szczególnie od lotnych związków siarki